

106 466

Národní památkový ústav

Došlo: 2020-03-05 10:13:52

Č. j.: **NPU-310/19265/2020**

Listů: 5 Příloh: 0

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci : 21. 2. 2020

za správnost : Mikulíková

V Praze dne 4. 2. 2020
Č. j. MK 9325/2020 OPP
Sp. zn. MK-S 3482/2019 OPP
Vyřizuje: Mgr. Klára Mikulíková

Město Trhové Sviny
Žižkovo náměstí 32
374 01 Trhové Sviny

ROZHODNUTÍ

I.

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů,

prohlašuje

severní kamenný jednoobloukový mostek v obci Pěčín, nad pozemkem p. č. 1556/1 (vodní plocha), na pozemcích p. č. 1504 a p. č. 1526, vše k. ú. Pěčín u Trhových Svinů, obec Trhové Sviny, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je příloha s orientačním zákresem umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy, nedílnou součástí rozhodnutí jsou dále čtyři identifikační fotografie kulturní památky.

II.

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů,

neprohlašuje

jižní kamenný jednoobloukový mostek v obci Pěčín, nad pozemkem p. č. 1556/1 (vodní plocha), na pozemcích p. č. 1492/1 a p. č. 1493, vše k. ú. Pěčín u Trhových Svinů, obec Trhové Sviny, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem řízení: Město Trhové Sviny, IČ: 00245551, se sídlem Žižkovo náměstí 32, 374 01 Trhové Sviny.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 18. 1. 2019 **podnět**

ze dne 15. 1. 2019 k prohlášení *dvou kamenných jednoobloukových mostků*, nad pozemkem p. č. 1556/1 (vodní plocha), na pozemcích p. č. 1504 a p. č. 1526, vše k. ú. Pěčín u Trhových Svinů, obec Trhové Sviny, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku. Ministerstvo tento podnět vyhodnotilo a v uvedené věci zahájilo správní řízení.

Ve výše zmíněném podnětu ze dne 15. 1. 2019 je k záměru prohlášení předmětných kamenných mostků za kulturní památku sděleno následující:

[...] Na jižním konci obce, kde cesta z Klažar klesá a křížuje tok Svinenského potoka, se nachází první z kamenných klenutých mostků. Druhý je na opačném konci obce, za odbočkou silnice, která opouští nivu potoka východním směrem a připojuje se k silnici č. 156/11 (trasa Trhové Sviny - Nové Hrady), dále pokračuje jen zčásti asfaltová původní cesta osadou. Mostky jsou součástí obecní cesty v majetku obce Trhové Sviny.

[...] Jako u většiny obcí ze sudetského pohraničí byla původní rozloha obce i početnost obyvatel větší (více informací viz kroniku obce Pěčín, která je dostupná na DigiArchivu), devastace obce po odsunu německého obyvatelstva byla značná. Domníváme se, že o to jsou zbylé objekty mající historickou hodnotu jako památky na dobu rozkvětu a funkčnosti sídla vzácnější a hodné ochrany. Tou je už jen cesta podél potoka, okolo které stojí část dochované zástavby a která supluje pomyslné centrum obce bez náměstí. Sleduje meandry potoka, od přilehlých strání svažujících se do rozlehlé nivy je chráněna starými kamennými zídkami. Při cestě stojí boží muka s vytesaným kalichem a datováním 1877 a dále po proudu výklenková kaple s nástěnnou malbou, oba objekty jsou v seznamu památek, jsou restaurované ve velmi dobrém stavu.

[...] Domníváme se, že zachování a ochrana obou mostků (v případě horního mostku i odborná oprava loňského nevhodného zásahu pro zprůjezdnění vozidel širšího rozchodu kol) by vytvořil spolu s kapličkami soubor památek definující genius loci sídla a historickou hodnotu zdejší kulturní krajiny spojenou s tokem Svinenského potoka.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, ve svém návrhu č. j. NPU-331/33034/2019 ze dne 21. 5. 2019 prohlášení kamenných mostků v osadě Pěčín za kulturní památku **doporučil pouze v případě severního mostku**, na pozemcích p. č. 1556/1 (vodní plocha), mezi pozemky p. č. 1504 a p. č. 1526, vše k. ú. Pěčín u Trhových Svinů:

Charakteristika objektu:

„Dvojice kamenných klenutých mostků na komunikaci místního významu překlenuje tok Svinenského potoka na severním a jižním okraji osady Pěčín. Jedná se o jednoobloukové mosty bez parapetní zídky a náběhů. Mosty byly pravděpodobně postaveny v první třetině 19. století, jsou zachyceny na mapě stabilního katastru z roku 1828. Nelze vyloučit, že mostky byly postaveny na konci 18. století.

Umístění:

1. mostek se nachází na jižním konci Pěčina, překlenuje Svinenský potok (pare. č. 1556/1) mezi pozemky pare. č. 1492/1 a 1493.

2. mostek se nachází na severním konci Pěčina, překlenuje Svinenský potok (pare. č. 1556/1) mezi pozemky pare. č. 1504 a 1526.

Obec: Trhové Sviny Okres: České Budějovice Kraj: Jihočeský

Výčet parcel: pare. č. 1556/1 (vodní plocha), 1492/1, 1493, 1504 a 1526

Katastrální území: Pěčín u Trhových Svinů

Výčet věcí: 1. Jižní mostek bez pozemku

2. Severní mostek bez pozemku

Popis:

1. Jižní mostek

Masivní kamenný jednoobloukový most s horní mostovkou překlenuje Svinenský potok ve směru JV - SZ na jižním konci Pěčina. Most nemá parapetní zídky ani náběhy. Rozpětí klenby je cca 3,5 - 4 m, šířka mostu cca 3,5 m. Most není omítaný, je vyzděný z lomového kamene, kameny tvořící segmentový oblouk klenby jsou přitesané. Celá konstrukce je subtilní, v místě nejvyššího vzepjetí klenby je původní konstrukce mostu tvořená prakticky jen klenebním obloukem tvořeným jednou vrstvou kamenných klenáků o síle max. 40 cm. Malta mezi jednotlivými kameny je při vnějším líci vymletá.

Most byl v nedávně době opraven obetonováním, které zřejmě navýšilo i průběh mostovky, takže se dnes jeví mírně vyklenutá, původní průběh mostovky byl zřejmě rovný jako u severního mostu. Obetonování značně poškodilo památkovou hodnotu tohoto mostu. Most není v dobrém stavebně technickém stavu.

2. Severní mostek

Masivní kamenný jednoobloukový most s horní mostovkou překlenuje Svinenský potok ve směru VJV - ZSZ na severozápadní straně Pěčina. Most nemá parapetní zídky ani náběhy. Rozpětí klenby je cca 3,5 - 4 m, šířka mostu cca 3,5 m. Průběh mostovky je rovný. Most není omítaný, je vyzděný z lomového kamene, kameny tvořící segmentový oblouk klenby jsou přitesané. Celá konstrukce je subtilní, v místě nejvyššího vzepjetí klenby je původní konstrukce mostu tvořená prakticky jen klenebním obloukem tvořeným jednou vrstvou kamenných klenáků o síle max. 40 cm.

Celkový stavebně technický stav mostu je zanedbaný a vyžaduje opravu. Malta mezi jednotlivými kameny je při vnějším líci vymletá. Ve spodním líci klenby patrný otvor po vypadlém klenáku.

Současný stav:

Mostky jsou ve špatném stavebně technickém stavu, blíže uvedeno v popisu jednotlivých mostů.

Zhodnocení:

Kamenné klenuté mostky z 19. století, na místní komunikaci v Pěčíně, jsou autenticky dochovanými a cennými příklady technicko-dopravních staveb, které představují typ stavebně konstrukční technologie, používané zejména ve vesnickém prostředí. Mostky jsou dokladem řemeslné dovednosti předků. Oba dva mostky velmi významně zhodnocují své prostředí, citlivě dotvářejí dosud nedotčený charakter údolní nivy Svinenského potoka a jsou cenným

krajinotvorným prvem v historické krajině. Hodnota mostků tkví i v souladu jejich měřítka a významu nepřiliš frekventované místní komunikace.

U jižního mostku došlo v nedávné době k necitlivé opravě obetonováním mostovky. Z tohoto důvody byly sníženy památkové hodnoty mostu.

Případná obnova mostků by měla respektovat jejich památkové hodnoty, autenticky dochované historické konstrukce a měla by zachovat přírodně- krajinářskou a urbanistickou hodnotu.

*Uzemní komise Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích posoudila památkovou hodnotu jižního kamenného klenutého mostku z hlediska architektonického, kulturně-historického a uměleckořemeslného a **nedoporučila** jižní kamenný klenutý mostek v Pěčíně k prohlášení za nemovitou kulturní památku.*

*Uzemní komise Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích posoudila památkovou hodnotu severního kamenného klenutého mostku z hlediska architektonického, kulturně-historického a uměleckořemeslného a **doporučila** severní kamenný klenutý mostek bez pozemku v Pěčíně k prohlášení za nemovitou kulturní památku.“*

Městský úřad Trhové Sviny, úsek státní památkové péče, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém dopise č. j. MUTS/11578/19/Ko ze dne 2. 5. 2019 prohlášení kamenných mostků v osadě Pěčín za kulturní památku **doporučil**:

„[...] Objekty dvou klenutých kamenných mostků přes Svinenský potok, které se nacházejí v obci Pěčín u Trhových Svinů, jsou dokladem tradiční stavební techniky. Vzhledem k umístění na méně frekventované komunikaci si zachovaly mostky skoro neporušenou konstrukci, která je tvořena z lomového kamene. V takto neporušeném stavu byly zachovány na Svinenském potoce pouze tyto dva mostky. Oba svým ztvárněním a usazením v dané krajině obohacují nejen esteticky, ale i architektonicky malebnou lokalitu okolo Svinenského potoka a obce Pěčín.

*Městský úřad v Trhových Svinech - odboru výstavby, kult. památek **doporučuje** prohlášení uvedené věci nemovitou kulturní památkou.“*

Krajský úřad Jihočeského kraje, úsek státní památkové péče, ve svém vyjádření č. j. KUJCK 51303/2019 - OKPP 49339/2019/misi SO ze dne 30. 4. 2019 s prohlášením předmětných kamenných mostků v osadě Pěčín za kulturní památku rovněž **souhlasí**, a to s následujícím odůvodněním:

„[...] Mostky jsou součástí obecní cesty. Jedná se o drobné jednoobloukové kamenné mostky bez zábradlí po stranách, jejichž klenby jsou pečlivě vyskládány z opracovaných kamenů. U jednoho z mostků byl mostní svršek neodborně vyspravován betonáží. Původ mostků lze klást nejdříve do druhé poloviny 19. století, protože podle originální mapy stabilního katastru Čech pro Pěčín se v místech obou mostků nachází v jednom případě jen dřevěná konstrukce a v druhém případě pouze brod.

*Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče, **doporučuje** prohlášení „Dvou kamenných klenutých mostků nad pozemkem p. č. 1556/1 (vodní plocha),*

mezi pozemky p. č. 1492/1 a 1493 a pozemky p. č. 1504 a 1526 v k.ú. Pěčín u Trhových Svinů, obec Trhové Sviny, okres České Budějovice, Jihočeský kraj" za kulturní památku.

V případě obou mostků se jedná o dochované kamenné klenuté mostní konstrukce reprezentující drobné avšak kvalitní mostní stavitelství. Na více než 30 km dlouhém toku Svinenského potoka se jedná o poslední mostní konstrukce tohoto typu. Kvalita provedení mostní konstrukce i v takto drobném měřítku, skutečnost, že oba mostky vznikly jako součást obecní cesty a úroveň zachovalosti obou mostních konstrukcí do současnosti činí z existence předmětných dvou mostků poměrně výjimečnou záležitost a to i v rámci širšího regionu. Vzhledem k těmto skutečnostem Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče dospěl k závěru, že oba předmětné kamenné klenuté mostky vzhledem ke svému provedení, zachovalosti a umístění či řekněme kontextu v rámci zástavby předmětné části obce naplňují zcela obsah pojmu kulturní památka ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. "

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o zahájení řízení písemně vyrozuměn vlastník předmětných kamenných mostků navržených k prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mu bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. **Vlastník**, Město Trhové Sviny, Žižkovo náměstí 32, 374 01 Trhové Sviny, této možnosti nevyužil.

Po vyhodnocení všech výše uvedených podkladů dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru: Dva kamenné klenuté jednoobloukové mostky v obci Pěčín, jejichž výstavba se klade na počátek 19. století, jsou významným dokladem stavebního, technického a historického vývoje a také přístupu ke kulturnímu životnímu prostředí. Předmětné mostky představují stavebně konstrukční technologii mostů, především vesnického prostředí, své doby. Mostky jsou také velmi citlivě zasazeny do okolní krajiny a tím se stávají i hodnotným krajinnotvorným prvkem.

Mostky ovšem nejsou v dobrém technickém stavu, u jednoho z nich, konkrétně u jižního mostku, byla v nedávné době provedena velice necitlivá oprava obetonováním, čímž došlo nejen k navýšení původní mostovky, ale také k výraznému znehodnocení památkových hodnot. Tyto provedené opravy by byly velmi obtížně rehabilitovatelné. Z tohoto důvodu dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že jižní kamenný klenutý mostek v obci Pěčín nebude prohlášen za kulturní památku, přestože část jeho památkových hodnot nadále přetrvává.

Severní mostek také není ve zcela vyhovujícím technickém stavu, nebyly na něm však dosud provedeny takové nevratné opravy, které by znehodnotily jeho památkové hodnoty. Případná obnova mostku by pak již měla vycházet z dochované historické konstrukce, tradičních technologických postupů a měla by zachovat také onu krajinnářskou a urbanistickou hodnotu díla.

Pro své hodnoty krajinnotvorné, stavebně technické a kulturně historické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka *severní kamenný jednoobloukový mostek v obci Pěčín*, nad pozemkem p. č. 1556/1 (vodní plocha), na pozemcích p. č. 1504 a p. č. 1526, vše k. ú. Pěčín u Trhových Svinů, obec Trhové Sviny, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích
Městský úřad Trhové Sviny, úsek státní památkové péče
Krajský úřad Jihočeského kraje, úsek státní památkové péče

Příloha:

Orientační zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.
Čtyři identifikační fotografie kulturní památky.

Příloha 1:

Orientační zákres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy - nedílná součást výroku rozhodnutí č.j. MK 9325/2020 OPP ze dne 4. 2. 2020

Příloha 2:

Identifikační fotografie kulturní památky - nedílná součást rozhodnutí č.j. MK 9325/2020 OPP ze dne 4. 2. 2020

1. KP – severní kamenný klenutý mostek, Pěčín

2. KP – pohled na konstrukci kamenného klenutí mostku

3. KP – pohled na zasazení klenáků, detail

4. KP – severní mostek, Pěčín - pohled z druhé strany